

Ankenævnet for Forsikring

Den 5. november 2025 blev i sag nr. 103951:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

Industriens Pensionsforsikring A/S
Nørre Farimagsgade 3
1364 København K

afsagt

k e n d e l s e :

Nu afdøde forsikrede havde pensionsordning. Hendes barn har i klageskema af 11/7 2025 til nævnet bl.a. anført:

"Jeg klager hermed over Industriens Pensions afvisning af at udbetale min mors pensionsopsparing, herunder manglende anerkendelse af en tidligere gældende depotsikring ved død, som fulgte med hendes medlemskab i Pensionskassen for Håndværk og Industri (PHI). Jeg repræsenterer mig selv og [søskende], og sagen vedrører vores afdøde mor, [forsikrede].

Hun var medlem af PHI indtil pensionskassens fusion med Industriens Pension, hvorefter hun blev overført til Industriens Pension som hvilende medlem. Fusionen skete under løfte om, at medlemmernes vilkår ikke ville blive forringet. Dette fremgår direkte af velkomstbrevet udsendt i forbindelse med overgangen, hvoraf det tydeligt fremgår:

'Du beholder dine nuværende forsikringsdækninger, og de vil ikke blive forringet som følge af overgangen til Industriens Pension.' (Velkomstmateriale PHI.pdf)

Til trods for dette, er kun et begrænset beløb blevet udbetalt ved hendes død, og Industriens Pension nægter nu udbetaling af yderligere midler, med henvisning til ændrede forsikringsbetingelser, som hverken er klart varslet, aktivt accepteret eller juridisk dokumenteret som gyldige ændringer.

2. Sagens forløb

- [Forsikrede] var omfattet af PHI's pensionsregulativ fra 2009. Ifølge dette regulativ, specifikt § 9, stk. 1, var medlemmer automatisk omfattet af en depotsikring ved død, der sikrede udbetaling af 60 % af pensionsdepotet til nærmeste pårørende.
- I forbindelse med fusionen mellem PHI og Industriens Pension blev hun automatisk overført og forblev hvilende medlem uden aktivt valg eller ny kontrakt.

- Pensionsoversigter fra bl.a. 2011, 2018 og 2022 bekræfter fortsat tilstedeværelse af dødsfaldsdækning (depotsikring). - I pensionsoversigten fra januar 2022 fremgår det direkte: *'Hvis du dør, inden du går på pension, får dine efterladte: Udbetaling ved død, heraf 166.205 kr. skattefrit / 645.867 kr.'*
- I 2018 sendte Industriens Pension et generisk varslingsbrev, hvor det antydes, at forsikringsbetingelser ændres, men uden konkret henvisning til bortfald af PHI's § 9-depotsikring.
- I 2023 modtog [forsikrede] en eBoks-orientering om, at hendes opsparingssikring ved død ikke længere gælder. Denne kommunikation skete efter den påståede ændring og uden mulighed for samtykke.

Der er aldrig fremlagt nogen underskrevet aftale eller dokumenteret samtykke fra [forsikrede] vedrørende ændringer i den centrale rettighed.

3. Juridisk begrundelse og argumentation

3.1. PHI-regulativet § 9 (2009)

'Hvis et medlem dør, før udbetalingen af alderspensionen er påbegyndt, udbetales 60 pct. af pensionsdepotet (depotsikringen) til nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet anden aftale med PHI.'

Dette var en kontraktligt fastlagt rettighed og gjaldt fortsat efter fusionen, medmindre der forelå gyldigt samtykke til ændring. Dette understøttes yderligere af forsikringen om uændrede vilkår i velkomstmaterialet fra PHI-fusionen.

3.2. Aftaleloven § 1

'En aftale er indgået, når tilbud og accept foreligger.'

Industriens Pension har ikke dokumenteret, at accept foreligger ved ændring af denne rettighed. Derfor er ingen gyldig aftale om bortfald indgået.

3.3. Aftaleloven § 36

'En aftale eller en aftalebestemmelse kan tilsidesættes, hvis den vil virke urimelig...'

Det er urimeligt at fratage en efterladt pensionsret, som har været gældende i årevis, uden tydelig og forståelig advarsel og uden reel mulighed for at handle kvalificeret på den vigtige ændring. Dette underbygges af følgende:

Varselsbrevet fra 2018 nævner kun generelle ændringer, men ikke specifikt at PHI-depotsikringen (§ 9) forsvinder. Der blev sendt brev i 2018, men uden at konsekvenserne fremstod tydeligt – og først i 2023 nævnes det eksplicit.

Der gives ingen aktiv mulighed for at beholde PHI-dækningen mod betaling eller tilvalg. Varselsbrevet fra 2018 og orienteringen fra 2023 forklarer ikke klart, at den hidtidige PHI-depotsikring ville bortfalde – derfor kan passivitet ikke sidestilles med accept.

3.4. Forvaltningsretligt princip: Passivitet er ikke accept

Det er velkendt i dansk ret, at stiltiende accept (passivitet) ikke er nok, når en rettighed skal bortfalde.

Vores mor reagerede ikke på varslingsbrevet i 2018, men det er ikke ensbetydende med accept, da brevet ikke forklarede konsekvensen tydeligt.

3.5. Markedsføringsloven § 3

'Erhvervsdrivende skal udvise god skik over for forbrugere, herunder behovet for oplysninger og beskyttelse mod urimelig handelspraksis.'

At varsle tab af forsikringsdækning uden klar, forståelig information, og uden mulighed for tilvalg, er i strid med god skik.

3.6. Praksis fra Finanstilsynet og Ombudsmanden

Offentlige instanser har tidligere understreget, at ændringer i pensionsvilkår skal være tydelige, rettidige og ledsaget af handlemulighed.

3.7. EU-forbrugerprincipper

Ifølge EU-direktiver skal væsentlige ændringer meddeles forståeligt, rettidigt og med mulighed for afslag. Industriens Pensions orientering i 2018 og 2023 opfylder ikke disse krav.

...

6. Afsluttende bemærkning

Vi mener, at Industriens Pensions beslutning om ikke at udbetale 60 % af pensionsdepotet er i strid med aftaleret, forsikringsretlig praksis og god forvaltningsskik. Vi beder Ankenævnet vurdere, hvorvidt den omtalte rettighed gyldigt kunne bortfalde uden vores mors samtykke, og om den manglende dokumentation fra pensionselskabet findes acceptabel. Vi er naturligvis indstillet på at fremsende yderligere materiale, hvis nævnet ønsker det.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Vores krav:

- Vi anmoder om, at Ankenævnet for Forsikring pålægger Industriens Pension at: Udbetale 60 % af pensionsdepotets værdi pr. dødsdatoen til de nærmeste pårørende i overensstemmelse med PHI's pensionsregulativ § 9.
- Eller
- Fremlægge dokumentation for lovlig bortfald af denne rettighed, hvis de mener ændringen er gyldig.
- Fremlægge dokumentation for samtykke fra den forsikrede ved evt. ændringer."

I brev af 19/8 2025 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Industriens Pension ... har den 1. august 2025 via Ankenævnet modtaget klage fra afdøde [forsikredes] [barn], [klageren], ... over størrelsen af beløbet, som selskabet udbetalte i lige deling til klager og til klagers [søskende] fra deres afdøde mors pensionsordning.

Selskabet fastholder, at udbetalingen fra afdødes pensionsordning er udbetalt i overensstemmelse med aftalegrundlaget på dødsfaldstidspunktet og, at beløbet er opgjort pr. samme dato.

Sagsfremstilling:

Denne sag handler om, hvorvidt selskabet har udbetalt det korrekte beløb ved død til de efterladte ved forsikredes død.

Forsikringsforhold

Afdøde [forsikrede] var på dødsfaldstidspunktet den ... 2025 omfattet af 'Almindelige forsikringsbetingelser i Arbejdsmarkedspensionen' gældende fra den 1. november 2024 (bilag A), og hun var ligeledes omfattet af Pensionsvejledningen gældende fra den 21. marts 2024, der fremlægges som bilag B.

Det følger af forsikringsbetingelserne, bilag A, side 4, at pensionsoversigten, forsikringsbetingelserne og pensionsvejledningen er en del af aftalegrundlaget for pensionsordningen.

Det fremgår af forsikringsbetingelserne § 14, stk. 6, side 11, at:

'Udbetaling i henhold til stk. 1-5 er betinget af, at forsikrede ikke har fravalgt forsikringerne. Udbetalingerne kan nedsættes eller bortfalde, hvis der ikke er tilstrækkelige midler til at etablere eller opretholde forsikringsdækningerne, eller hvis det af skattemæssige årsager ikke er muligt at etablere eller opretholde forsikringerne uden at foretage dispositioner, der efter pensionsbeskatningsloven udløser betaling af afgift. De øvrige forsikringer kan nedsættes, hvis det er nødvendigt for at etablere eller opretholde de forsikringer, der kommer til udbetaling ved forsikredes død.'

Det fremgår af pensionsvejledningen, bilag B, side 4, afsnit 10, sidste punktum, at:

'Det er ligeledes det aftalegrundlag, der er gældende på dødsfaldstidspunktet, som er afgørende for de udbetalinger ved dødsfald, som de efterladte har ret til.'

Det fremgår også af pensionsvejledningen, bilag B, side 19, at:

'Enkelte medlemmer har en pensionsordning, hvor vi ikke kan udbetale opsparingen. Retten til at få udbetalt pensionsopsparingen, som ikke er ekstrapension, hvis du dør, forudsætter af skattetekniske grunde, at du har en ratepension eller en dødsfaldssum, der er lige så stor som opsparingen. Hvis du ikke har en ratepension eller en dødsfaldssum, kan det betyde, at der ikke bliver udbetalt noget, hvis du dør, eller at udbetalingen er mindre end opsparingen.'

Faktiske forhold

Afdøde [forsikrede] blev optaget i Pensionskassen for Håndværk og Industri (herefter benævnt PHI) den 1. maj 2002.

[Forsikrede] havde ingen ratepension i PHI Pension, jf. klagers bilag 'Pensionsregulativ for Håndværk og Industri', § 6, stk. 1.

Den 1. januar 2009 blev PHI fusioneret med Industriens Pension, og selskabet sendte i den anledning velkomstbrev den 22. april 2010, jf. klagers bilag 'Velkomstmateriale PHI'.

[Forsikrede] fratrådte sin pensionsgivende stilling den 1. juni 2010, jf. bilag C. Selskabet opretholdt forsikringsdækningerne i 12 måneder frem til den 1. juni 2011, jf. bilag C 1 og C2.

Hun blev selvbetalende fra den 1. juni 2011, jf. bilag D, og selskabet sendte af den grund ny pensionsoversigt den 29. juni 2011, jf. bilag E.

Selskabet modtog på ny bidrag fra en arbejdsgiver den 16. juli 2012, jf. bilag F, og i den anledning fik [forsikrede] bl.a. en ratepension i selskabet.

[Forsikredes] pensionsordning blev efter bidragsophør omfattet af bidragsfri dækning i 12 måneder frem til den 1. oktober 2013, jf. bilag F1. [Forsikrede] blev tilbudt at oprette selvbetaleraftale i brev fra den 8. oktober 2013, jf. bilag F2.

Hun valgte ikke at indgå en ny selvbetaleraftale, og pensionsordningen har været hvilende lige siden den 1. oktober 2013, jf. bilag G.

Selskabet sendte den 11. januar 2018 brev om ændringer i ydelsessammensætningen i pensionsordningen, jf. klagers bilag 'Varselsbrev af den 11. januar 2018'. Ændringen bestod bl.a. i, at hele pensionsopsparingen nu kunne udbetales ved dødsfald, men kun hvis en del af de tidligere indbetalinger fra medlemmet selv eller fra medlemmets arbejdsgiver blev anvendt til en ratepension.

Selskabet sendte brev den 4. juni 2023, jf. klagers bilag 'Ingen udbetaling ved død', og oplyste om, at der ikke længere ville ske udbetaling af hendes pensionsopsparing ved død til de efterladte. Baggrunden for brevet var, at [forsikredes] ratepension var gået i nul efter at have dækket betalingen for opsparingssikringen af pensionsopsparingen siden den 16. juli 2012 og frem til den 4. juni 2023.

Det fremgår af § 9, jf. klagers bilag 'Pensionsregulativ for Håndværk og Industri', at der ved dødsfald inden påbegyndt udbetaling af alderspension, udbetales 60 % af pensionsdepotet (depotsikringen) til nærmeste pårørende.

[Forsikrede] havde ikke anmodet om udbetaling af hendes alderspension (livrente og aldersopsparing) i selskabet.

Det følger af pensionsoversigten for 2023, jf. klagers bilag 10, side 2, at udbetalingen ved død var i alt 165.909 kr. (afgiftsfrit) pr. 1. januar 2024.

Ved [forsikredes] død den ... 2025 var den samlede udbetaling øget til 194.261,46 kr. (afgiftsfrit) efter tilskrivning af investeringsafkast og bonus.

Selskabet har den 3. marts 2025 udbetalt 100 % af værdien af depotsikringen, dvs. 131.030,08 kr. og derudover aldersopsparingen på 63.231,38 i lige deling til klager og klagers [søskende], jf. bilag H og H1.

Selskabet har valgt ikke at opretholde reglen om, at 'kun' 60 % af depotsikringen bliver udbetalt ved dødsfald.

Den livslange alderspension (livrenten) blev ikke udbetalt, da den er livsbetinget og en personlig rettighed for medlemmet selv. Livrenten bortfalder således ved dødsfald. Livrenten er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 2, der bl.a. har følgende regel:

'§ 2. En pensionsordning med løbende udbetalinger skal gå ud på at sikre pension i form af lige store løbende ydelser, der bortfalder ved den pensionsberettigedes død, ... '

Selskabets kommentarer til klagers 6 punkter, jf. klagen til Ankenævnet, side 2-5.

1. Baggrund for klagen

Klage over selskabets afvisning af at udbetale afdøde [forsikredes] pensionsopsparing, herunder manglende anerkendelse af en tidligere gældende depotsikring ved død, uanset velkomstbrev havde følgende afsnit:

'Du beholder dine nuværende forsikringsdækninger, og de vil ikke blive forringet som følge af overgangen til Industriens Pension.'

Selskabet har ikke forringet afdøde [forsikredes] forsikringer.

Ved indtræden i selskabet havde hun forsikringsdækning ved død i form af depotsikring pr. 31. december 2008 på 109.095 kroner samt dækning ved invaliditet på 125.000 kroner, jf. klagers bilag 'Pensionsoversigt' fra februar 2009. Efter hvilende medlemskab den 1. juni 2011 havde hun fortsat depotsikring ved død nu på 131.030 kroner, jf. klagers bilag, selskabets brev fra den 30. maj 2011 inklusive pensionsoversigt, men forsikringsdækningen ved invaliditet var ophørt ved overgang til hvilende medlemskab.

På dødsfaldstidspunktet den ... 2025 havde afdøde [forsikrede] fortsat forsikring ved død i form af depotsikring dengang på 131.030,08 kroner (afgiftsfrit).

Selskabet gør opmærksom på, at opsparing til livslang pension (alderspensionen) ikke er en forsikringsdækning, der kan udbetales til andre.

Alderspensionen er oprettet som en personlig og livsbetinget livrente, der **ikke** udbetales ved død, jf. pensionsbeskatningslovens § 2.

Det fremgår da også af PHI Pensions pensionsregulativ § 8, stk. 6, jf. klagers bilag, at: 'Alderspensionen ophører ved medlemmets død.'

2. Sagens forløb

[Forsikrede] var omfattet af PHI's pensionsregulativ fra 2009. Ifølge dette regulativ, specifikt § 9, stk. 1, var medlemmer automatisk omfattet af depotsikring ved død, der sikrede udbetaling af 60 % af pensionsdepotet til nærmeste pårørende.

Klager har ikke gengivet reglen korrekt. Ordlyden i § 9, stk. 1 er:

'Hvis et medlem dør, før udbetalingen af alderspensionen er påbegyndt, udbetales 60 % af pensionsdepotet (depotsikringen) til nærmeste pårørende... '

Ordlyden medfører, at der sker udbetaling af 60 % af depotsikringen ved død. Der sker altså ingen anden forsikringsudbetaling ved død end de 60 % af depotsikringen.

Depotsikringen er en forsikringsdækning, der ikke har noget at gøre med alderspensionen.

Klager har også skrevet, at afdøde [forsikrede] ikke har afgivet samtykke til de ændringer, som selskabet indførte i hendes pensionsordning.

Selskabet har ikke pligt til at indhente samtykke fra medlemmer ved ændring af rettigheder og pligter i pensionsordningen eller ved ændringer i ydelsessammensætningen i pensionsordningen.

Det følger af § 24 i PHI Pensionsregulativ, at:

'Dette pensionsregulativ er vedtaget på bestyrelsesmødet den 15. december 2008 og samtidig tiltrådt af såvel [fagforbund] som arbejdsgiverorganisationerne ... og ...'

I PHI Pension havde bestyrelsen enekompetence til at ændre forsikringsvilkårene på eget initiativ og uden medlemmernes samtykke.

Det fremgår af aftalegrundlaget i selskabet, jf. 'Almindelige forsikringsbetingelser i Arbejdsmarkedspensionen' gældende fra den 1. november 2024 (bilag A) § 27, at:

'Bestyrelsen kan beslutte, at enkelte grupper i pensionsordningen skal være omfattet af tillæg til forsikringsbetingelserne, hvorved indholdet i pensionsordningen og regelsættet kan fravige reglerne i de almindelige betingelser for arbejdsmarkedspensionsordningen.'

Og på side 32 står der blandt andet:

'Bestyrelsen i Industriens Pension vedtager forsikringsbetingelserne og kan beslutte at ændre pensionsordningen for såvel allerede modtagne indbetalinger som fremtidige indbetalinger og med virkning for alle medlemmer - herunder også medlemmer, der er kommet med i pensionsordningen, før en ændring træder i kraft.'

I Industriens Pension har bestyrelsen ifølge aftalegrundlaget enekompetence til at ændre forsikringsvilkårene på eget initiativ og uden medlemmernes samtykke. Det fremgår af Pensionsvejledningen, Bilag B, side 32, hvornår man kan forvente ændringer:

'Bestyrelsen kan fx beslutte at ændre pensionsordningen, hvis

- Bestyrelsen vurderer, at produkterne i pensionsordningen ikke opfylder medlemmernes behov for forsikringer på den rigtige måde. Vurderingen sker efter reglerne i forordningen om opretholdelse, anvendelse og revision af produkttilsyns- og styringsordninger for forsikringsprodukter og for væsentlige ændringer af eksisterende forsikringsprodukter, inden disse produkter markedsføres eller distribueres til kunder, samt regler for produkt-distributionsordninger for disse forsikringsprodukter (EU 2017/2358).*
- Pensionsordningen ikke opfylder de krav, der fremgår af de kollektive overenskomster, der giver ret og pligt til indbetaling til ordningen.*
- Lovgivning, rets- eller ankenævnspraksis nødvendiggør en tilpasning.*

Bestyrelsens adgang til at vedtage ændringer i pensionsordningen omfatter fx:

- Beslutninger om at ændre i bagvedliggende forudsætninger og beregningsmetoder, som kan ændre pensionernes størrelse både op og ned.*
- Beslutninger om, at dækninger skal bortfalde eller have et andet indhold, fx andre tilkendelseskriterier, eller at udbetalingen sættes op eller ned.*
- Beslutninger om, at pensionsordningen skal have en anden sammensætning.*

Bestyrelsen kan beslutte ændringer, der gælder for både eksisterende og fremtidige medlemmer i pensionsordningen.'

Det følger således af aftalegrundlaget, at selskabet ikke skal indhente medlemmernes samtykke før ændringer i aftalegrundlaget.

Selskabet har derimod en tydelig pligt til at varsle medlemmer om ændringer i aftalegrundlaget, som er til ugunst, og det har selskabet også gjort ved breve til [forsikrede].

Det er korrekt, at selskabet ved brev den 11. januar 2018 orienterede [forsikrede] om, at pensionsordningen var forbedret således, at pensionsopsparingen ville blive udbetalt til de pårørende ved død, hvis tidligere indbetalinger fra arbejdsgiver eller hende selv var anvendt til ratepension.

3. Juridisk begrundelse og argumentation

Klager henviser til aftalelovens § 1 om aftaleindgåelse samt § 36 om tilsidesættelse af urimelige aftaler.

Aftalelovens § 1 finder ikke anvendelse ved [forsikredes] optagelse i pensionsordningen i Industriens Pension. Hendes pensionsordning i først PHI Pension og siden i selskabet var obligatoriske arbejdsmarkedspensionsordninger, som hun blev omfattet af i forbindelse med en overenskomst-mæssig ansættelse hos en arbejdsgiver, som havde tiltrådt overenskomsten.

Der er derfor ingen dokumenter, der indeholder en direkte aftale mellem hende selv og henholdsvis PHI Pension og Industriens Pension. Der er kun overenskomsten, som er indgået af de relevante arbejdsmarkedsparter, og den tilhørende protokol om pensionsordningens indhold og virkemåde samt oplysning om, at ansættelse under overenskomstområdet medfører etablering af en pensionsordning i selskabet.

Klager har anført, at markedsføringsloven, praksis fra Finanstilsyn og Ombudsmand samt EU-forbrugerprincipper medfører, at forsikringsselskaber har en tydelig og klar forpligtelse til at oplyse om ændringer i pensionsvilkår.

Selskabet er enig.

Reglerne om selskabets forpligtelser fremgår nu bl.a. af bekendtgørelse 2024-12-06 nr. 1557 om god skik for forsikringsdistributører herunder bl.a. § 3 og § 4 samt bekendtgørelse 2024-12-06 nr. 1583 om information om livsforsikringsaftaler herunder bl.a. § 3 og § 5.

Sidstnævnte § 5 har følgende ordlyd:

'§ 5. Under forsikringsaftalens løbetid kan væsentlige ændringer til ugunst for forsikringstageren i de i § 3, stk. 1, nævnte forhold ikke finde sted uden varsel til forsikringstageren herom på papir eller andet varigt medium. Dette gælder dog ikke, hvis ændringen er begrundet i udefrakommende forhold, som forsikringsselskabet ikke har indflydelse på.

Stk. 2. Såfremt forsikringsaftalen er etableret som led i et ansættelsesforhold, et organisationsforhold eller forhold af lignende karakter kan oplysningerne dog gives i forbindelse med, at ændringerne træder i kraft.'

Klager har skrevet, at selskabets orientering i 2018 og 2023 ikke opfylder kravene om, at varsel om tab af forsikringsdækning skal være klar og forståelig information, og at varslet skal være tydeligt og rettidigt og ledsaget af handlemuligheder.

Selskabets brev af den 11. januar 2018, jf. klagers bilag 'Varselsbrev af den 11. januar 2018', oplyste [forsikrede] om forbedringer i pensionsordningen ved udbetaling af hele pensionsopsparingen til de efterladte ved dødsfald. Samtidig gjorde selskabet opmærksom på, at mulige øvrige forbedringer ikke trådte i kraft ved passivt medlemskab, hvilket var situationen for [forsikrede].

Selskabets brev af den 4. juni 2023 oplyste [forsikrede] om, at der ikke længere ville ske udbetaling af pensionsopsparingen til der efterladte ved dødsfald. Baggrunden var pensionsordningens sammensætning. Pensionsordningen indeholdt ikke længere en ratepension, hvorfor der ikke var midler til at betale for sikring af pensionsopsparingen ved død.

Selskabets begrundelse

Det er selskabets synspunkt, at selskabet tydeligt i brev af den 11. januar 2018 til afdøde [forsikrede] oplyste, jf. klagers bilag 'Varselsbrev af den 11. januar 2018', at hele pensionsopsparingen nu kunne udbetales til de efterladte, men kun hvis en del af de tidligere indbetalinger fra medlemmet selv eller fra medlemmets arbejdsgiver *blev anvendt til en ratepension*.

Det er også selskabets synspunkt, at afdøde [forsikrede] i selskabets brev af den 4. juni 2023, jf. klagers bilag 'Ingen udbetaling ved død', blev oplyst om, at der ikke længere ville ske udbetaling af hendes pensionsopsparing ved død til de efterladte.

Selskabet gør gældende, at indholdet i brevet af den 4. juni 2023 ikke drejer sig om en ændring i aftalegrundlaget, da der ikke er tale om en ændring i forsikringsbetingelserne, som er besluttet af selskabets bestyrelse. Der er således ikke tale om en ændring i aftalegrundlaget til ugunst for [forsikrede].

Derimod er der i brevet en orientering til [forsikrede] om, at hendes ratepension ikke længere indeholder midler til at betale for at opretholde forsikringen i form af sikring af pensionsopsparingen ved død. Eller med andre ord, at der konkret er sket en ændring i ydelsessammensætningen, fordi der ikke længere bliver betalt præmie fra ratepensionen til sikring af pensionsopsparingen ved død.

Ændringen følger af forsikringsbetingelserne § 14, stk. 6, side 11, om at:

'Udbetaling i henhold til stk. 1-5 er betinget af, at forsikrede ikke har fravalgt forsikringerne. Udbetalingerne kan nedsættes eller bortfalde, hvis der ikke er tilstrækkelige midler til at etablere eller opretholde forsikringsdækningerne, ... '.

[Forsikrede] blev ikke i brevet af den 4. juni 2023 givet mulighed for selv at betale for sikringen af pensionsopsparingen, fordi hendes medlemskab i juni 2023 havde været hvilende i cirka 10 år.

Selskabet har ikke tilladelse til at modtage private indbetalinger fra medlemmer, der ikke længere arbejder i et pensionsgivende job omfattet af overenskomsten.

Det er selskabets synspunkt, at selskabet har opfyldt reglerne i 'god skik bekendtgørelsen' og i 'informationsbekendtgørelsen'. Selskabet har i brevene til [forsikrede] tydeligt og klart oplyst om forbedringer i pensionsordningen ved udbetaling af pensionsopsparing ved død, jf. klagers bilag 'Varselsbrev af den 11. januar 2018' og selskabet har rettidigt og tydeligt oplyst hende om bortfaldet af udbetaling af pensionsopsparing ved død til de efterladte, jf. klagers bilag 'Ingen udbetaling ved død', fordi der ikke længere blev betalt for forsikringen via hendes ratepension.

Sammenfattende er det selskabets synspunkt, at selskabet i overensstemmelse med aftalegrundlaget, jf. pensionsvejledningen, bilag B, side 4, afsnit 10, sidste punktum, har udbetalt de korrekte opgjorte beløb pr. dødsfaldsdatoen til klager og til klagers søster og, at livrenten, jf. pensionsbeskatningsloven § 2 bortfalder ved død."

Ankenævnet for Forsikring

10.

103951

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Af pensionsoversigt af februar 2009 fra PHI Pension fremgår bl.a.:

"Pensionsoversigt

...			
Depot 31. december 2008			181.825,61 kr.
...			
Dækning ved død			
Depotsikring pr. 31. december 2008			109.095 kr.
Børnesum pr. barn under 21 år			25.000 kr.
...			
Pensionering ved	60 år	62 år	65 år
Årlig livsvarig alderspension	38.887	47.184	62.993
Alderssum - engangsbeløb	77.287	87.770	105.419
"			

Af pensionsregulativ af 30/4 2009 fra PHI Pension fremgår bl.a.:

"§ 6 Pensionskassens ydelser

Stk. 1. Pensionsdækningen beregnes ud fra den overenskomstmæssige bidragsprocent samt en fast løn, som hvert år fastsættes af PHI pension's bestyrelse.

PHI pension yder:

- 1) Bidragsfritagelse ved invaliditet
- 2) Alderspension og alderssum
- 3) Depotsikring (engangsydelse ved dødsfald)
- 4) Invalidepension
- 5) Børnepension

Præmien for depotsikringen betales af det enkelte medlems bonus. Såfremt der ikke er tilstrækkelig bonus til at dække præmien for depotsikringen, kan præmien trækkes i medlemmets reserve.

...

§ 8 Alderspension og alderssum

...

Stk. 6. Alderspensionen ophører ved medlemmets død.

§ 9 Depotsikring - engangsydelse ved dødsfald

Stk. 1. Hvis et medlem dør, før udbetalingen af alderspensionen er påbegyndt, udbetales 60 pct. af pensionsdepotet (depotsikringen) til nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet anden aftale med PHI pension.

...

§ 14 Hvilende medlemskab

Stk. 1. Hvis et medlem fratræder sin stilling uden at være pensionsberettiget, omskrives medlemskabet - efter udløbet af henstandsperioden (jf. § 12, stk. 1) - til et hvilende medlemskab, jf. dog § 20, stk. 3 og 4.

Stk. 2. Ved hvilende medlemskab bliver pensionsdækningen udelukkende beregnet på grundlag af de indbetalte pensionsbidrag. Det vil sige, at dækningen nedsættes, og det indbyrdes forhold fastholdes. Depotsikringen fortsætter uændret.

...

§ 24 Ikrafttræden

Stk. 1. Dette pensionsregulativ er vedtaget på bestyrelsesmødet den 15. december 2008 og samtidig tiltrådt af såvel ... som arbejdsgiverorganisationerne ... og ..."

Af selskabets brev af 22/4 2010 til forsikrede fremgår bl.a.:

"Vi skriver til dig, fordi din tidligere pensionskasse pr. 1. januar 2009 er slået sammen med Industriens Pension. Vi er glade for at byde dig velkommen som medlem hos os og håber, du bliver tilfreds med din nye pensionsordning.

Du får en særlig mulighed for at vælge dækninger

Som tidligere medlem af pensionskassen får du en særlig mulighed for at vælge, hvordan din pensionsordning i Industriens Pension skal være. Pensionsordningen indeholder opsparring til alderspension og eventuelt en invalidepension samt en række forsikringer, som du kan vælge til eller fra.

Hvis du vil benytte dig af den særlige valgmulighed, skal du sende blanketten til os inden den 15. juni 2010. Efter udløb af fristen kan du stadig benytte den almindelige valgmulighed.

Hvis du ikke vælger noget, er din pensionsordning den, der fremgår af den pensionsoversigt, som vi har vedlagt.

...

Pension og forsikringsdækninger 1. januar 2010

...

Dødsfald

Forventet rateforsikring pr. år i 10 år

34.177,00 kr.

Skat: Dødsfaldssummen er skattefri, men dine efterladte skal eventuelt betale boafgift. Af de øvrige udbetalinger skal dine efterladte betale indkomstskat eller 40 % i afgift til staten, hvis penge-
ne udbetales som engangsbeløb. Hertil kommer eventuel boafgift.

Ved dødsfald kan rateforsikring ved død udbetales til dine nærmeste pårørende.

...

Valg af forsikringer

...

Dødsfald

Din nye ordning indeholder opsparringssikret alderssum og rateforsikring til dine efterladte. Pensionsordningen har desuden to mulige engangsudbetalinger ved dødsfald: 'Dødsfaldssum - tidligere depotsikring', som du har fra din tidligere ordning, og 'dødsfaldssum', som er en ny mulighed, der typisk vil give en lidt højere udbetaling. Du betaler for forsikringerne, så du bør overveje, om du har brug for begge.

Dødsfaldssum

Ankenævnet for Forsikring

12.

103951

Du har ikke ret til 'dødsfaldssum' i dag.

Skal din pensionsordning indeholde 'dødsfaldssum'?

☐ Ja - 300.000 kr.

☐ Ja - 600.000 kr.

Dødsfaldssum - tidligere depotsikring

Du har ret til 'dødsfaldssum - tidligere depotsikring' på 0,00 kr.

Vil du fravælge 'dødsfaldssum - tidligere depotsikring'?

☐ Ja - jeg fravælger

'dødsfaldssum -

tidligere depotsikring'

NB! hvis du fravælger 'dødsfaldssum - tidligere depotsikring', kan du ikke senere fortryde og vælge den til igen."

I brev af 20/7 2010 fra selskabet til forsikrede hedder det bl.a.:

"Du er fratrådt

...

Vi har fået oplyst, at du er fratrådt din stilling hos ... Du er derfor bidragsfrit dækket i Industriens Pension fra den 1. juni 2010. Den bidragsfri dækning stopper senest den 1. juni 2011.

Bidragsfri dækning betyder, at du bevarer din ret til eventuelle forsikringer, selvom din arbejdsgiver ikke længere betaler pensionsbidrag til Industriens Pension. Betalingen for den bidragsfri dækning tages fra dit opsparede beløb, således at dine pensioner bliver mindre.

Det fremgår af din pensionsoversigt, hvilke forsikringer og forventede pensioner du kan få ret til.

Du har nu følgende valgmuligheder:

- Du kan fortsætte som bidragsfrit dækket.
- Du kan blive selvbetalende nu. Det betyder, at du har mulighed for at beholde forsikringerne og fortsætte opsparingen til din alderspension. ...
- Du kan vente med at blive selvbetalende til den bidragsfri dækning ophører. ...
- Du kan fravælge den bidragsfri dækning og blive hvilende medlem nu. Det betyder, at dine forsikringer bortfalder. Samtidig betyder det, at du ikke senere kan vælge at blive selvbetalende. ...

Hvis vi ikke hører fra dig, fortsætter du som bidragsfrit dækket."

Af selskabets brev af 26/2 2011 til forsikrede fremgår bl.a.:

"Du bliver hvilende medlem og du mister dine forsikringsdækninger

...

Du bliver hvilende medlem den 1. juni 2011, fordi din bidragsfri dækning stopper på det tidspunkt. At være hvilende medlem betyder, at du mister dine eventuelle forsikringsdækninger ved invaliditet, ved visse kritiske sygdomme og ved dødsfald.

...

Din forventede alderspension og evt. andre dækninger ved dødsfald bliver nedsat, fordi der ikke længere bliver betalt pensionsbidrag.

Ankenævnet for Forsikring

13.

103951

Du kan vælge at betale pensionsbidrag for egen regning. På den måde kan du bevare retten til dine forsikringer og fortsætte opsparingen til din alderspension. Hvis du ønsker at betale pensionsbidrag for egen regning, skal du underskrive aftalen og sende den til os inden den 1. juni 2011."

Selskabet har i brev af 8/6 2011 til forsikrede bl.a. anført:

"Bekræftelse på betaling af pensionsbidrag for egen regning

Vi har modtaget din ansøgning om betaling af pensionsbidrag til Industriens Pension pr. den 1. juni 2011. Bidraget er 50 kr. om måneden og betales månedsvis bagud."

Af selskabets brev af 29/6 2011 til forsikrede fremgår bl.a.:

"Der er sket ændringer i din pensionsordning

...

Du får her en ny pensionsoversigt, fordi du selv er begyndt at betale pensionsbidrag til Industriens Pension fra 1. juni 2011.

...

Pension og forsikringsdækninger pr. 1. juni 2011

...

Alderspension ved 67 år

Forventet alderssum	39.620,00 kr.
Forventet årlig livsvarig alderspension	25.006,00 kr.
Forventet ratepension pr. år i 10 år	627,00 kr.

...

Dødsfald

Dødsfaldssum - tidligere depotsikring	131.030,00 kr.
Forventet rateforsikring pr. år i 10 år	627,00 kr.
Forventet opsparingssikret alderssum pr. år i 10 år	164,00 kr.

Skat: Dødsfaldssummen er skattefri, men dine efterladte skal eventuelt betale boafgift. Af de øvrige udbetalinger skal dine efterladte betale indkomstskat eller 40 % i afgift til staten, hvis penge-
ne udbetales som engangsbeløb. Hertil kommer eventuel boafgift."

Selskabet har i brev af 10/12 2012 til forsikrede bl.a. anført:

"Der er sket ændringer i din pensionsordning

...

Du får her en ny pensionsoversigt, fordi ... har betalt pensionsbidrag for dig siden den 16. juli 2012.

...

Pension og forsikringsdækninger pr. 1. september 2012

...

Alderspension ved 67 år

Prognose for alderssum	62.207,00 kr.
Prognose for årlig livsvarig alderspension	25.644,00 kr.
Prognose for ratepension pr. år i 10 år	14.788,00 kr.

...

Ankenævnet for Forsikring

14.

103951

Dødsfald

Dødsfaldssum - tidligere depotsikring	131.030,00 kr.
Forventet rateforsikring pr. år i 10 år	16.463,00 kr.
Forventet opsparingssikret alderssum pr. år i 10 år	2.888,00 kr.

Skat: Dødsfaldssummen er skattefri, men dine efterladte skal eventuelt betale boafgift. Af de øvrige udbetalinger skal dine efterladte betale indkomstskat eller 40 % i afgift til staten, hvis penge udbetales som engangsbeløb. Hertil kommer eventuel boafgift."

Af selskabets brev af 8/7 2013 til forsikrede fremgår bl.a.:

"Du bliver hvilende medlem, og du mister dine forsikringsdækninger

...

Du bliver hvilende medlem den 1. oktober 2013, fordi din bidragsfri dækning stopper på det tidspunkt.

At være hvilende medlem betyder, at dine eventuelle forsikringer ved tab af erhvervsevne, visse kritiske sygdomme og dødsfald stopper. Prognosen for din alderspension bliver mindre, fordi vi kun går ud fra det beløb, du allerede har sparet op og ikke medregner forventede, fremtidige indbetalinger.

Du kan betale pensionsbidrag for egen regning

Du kan vælge at betale pensionsbidrag for egen regning. På den måde kan du fortsætte dine forsikringer og opsparingen til din alderspension."

Selskabet har i brev af 8/10 2013 til forsikrede bl.a. anført:

"Du er blevet hvilende medlem og har derfor mistet dine forsikringsdækninger

...

Du blev hvilende medlem den 1. oktober 2013, fordi din bidragsfri dækning stoppede på det tidspunkt.

...

Du kan betale pensionsbidrag for egen regning

Du kan vælge at betale pensionsbidrag for egen regning. På den måde kan du fortsætte dine forsikringer og opsparingen til din alderspension. Hvis du ønsker at betale pensionsbidrag for egen regning, skal du logge på www.industrienspension.dk/minside eller ringe til os inden 14 dage."

Af brev af 7/11 2013 fra selskabet til forsikrede fremgår bl.a.:

"Du er blevet hvilende medlem i pensionsordningen

...

Du blev hvilende medlem den 1. oktober 2013, fordi din bidragsfri dækning ophørte på det tidspunkt. Det betyder bl.a., at du ikke længere har ret til eventuelle forsikringer ved visse kritiske sygdomme eller tab af erhvervsevne, og at dine efterladte ikke vil kunne få ret til dødsfaldssum. Derfor får du her en pensionsoversigt, hvor du kan se en prognose for din alderspension pr. 1. oktober 2013.

...

Ankenævnet for Forsikring

15.

103951

Pension og forsikringsdækninger pr. 1. oktober 2013

...

Alderspension ved 67 år

Prognose for aldersforsikring	27.029,00 kr.
Prognose for årlig livsvarig alderspension	15.515,00 kr.
Prognose for ratepension pr. år i 10 år	767,00 kr.

Skat: Ved udbetaling af aldersforsikringen skal du ikke betale afgift til staten. De øvrige udbetalinger skal du betale indkomstskat af.

Dødsfald

Dødsfaldssum - tidligere depotsikring	131.030,00 kr.
Forventet rateforsikring pr. år i 10 år	714,00 kr.
Forventet opsparingssikret aldersforsikring pr. år i 10 år	137,00 kr.

Skat: Dødsfaldssummen er skattefri, men dine efterladte skal eventuelt betale boafgift. Af de øvrige udbetalinger skal dine efterladte betale indkomstskat eller afgift til staten, hvis pengene udbetales som engangsbeløb. Hertil kommer eventuel boafgift."

Af pensionsoversigt af 1/1 2018 fremgår bl.a.:

"Forsikringer

Dødsfald: Dine efterladte får disse udbetalinger

	Din forsikring
Engangsudbetaling (skattefri)	131.030 kr.
Månedlig løbende udbetaling i 10 år (skattepligtig)	98 kr.

...

Prognose for din pension

Hvis du går på pension, når du er 67 år, får du disse udbetalinger

	Udbetaling
Engangsudbetaling (skattefri)	35.743 kr.
Månedlig ratepension i 10 år (skattepligtig)	88 kr.
Månedlig livslang pension (skattepligtig)	1.690 kr.

...

Ordningens værdi pr. 01.01.2018

Pensionsopsparing	397.372 kr.
Værdi af særlig bonushensættelse	24.108 kr.
Samlet opsparing	421.480 kr."

I brev af 11/1 2018 fra selskabet til forsikrede hedder det bl.a.:

"Forbedring af din pensionsordning

...

Den 1. april 2018 forbedres pensionsordningen i Industriens Pension med bedre forsikringer og flere valgmuligheder.

Med dette brev vil vi gerne fortælle dig lidt om, hvad forbedringerne kan komme til at betyde for dig, hvis dit medlemskab i Industriens Pension ikke ændrer sig inden den 1. april. Som passivt medlem bliver du ikke omfattet af forbedringerne bortset fra, at der vil ske udbetaling til dine efterladte, se mere nedenfor.

Ankenævnet for Forsikring

16.

103951

...

Udbetalinger til dine efterladte

Mange medlemmer har ønsket, at deres opsparing i Industriens Pension udbetales til de efterladte, hvis man ikke selv har fået udbetalt pengene. Det har vi lyttet til.

Ændringen af pensionsordningen har betydning for, hvad dine efterladte får udbetalt. Hvis du dør, inden du er begyndt at få udbetalt livslang pension eller ratepension, får dine efterladte udbetalt hele din pensionsopsparing. Det gælder dog kun, hvis en del af de tidligere indbetalinger fra dig eller din arbejdsgiver er anvendt til ratepension. Pensionsopsparing til *ekstra* livslang pension bliver dog ikke udbetalt, hvis du dør.

Hvis du ikke ønsker, at dine efterladte skal have udbetalt hele din pensionsopsparing, skal du kontakte os efter den 1. april."

Af pensionsoversigt af 1/1 2019 fremgår bl.a.:

"Forsikringer

Hvis du dør, inden du går på pension, får dine efterladte

Udbetaling ved død, heraf 157.636 kr. skattefrit

Beløb

521.125 kr.

...

Prognose for din pension i nutidskroner

Går du på pension, når du er 68 år, får du disse pensioner

Engangsudbetaling (skattefri)

Månedlig livslang pension (skattepligtig)

Forventet udbetaling

32.078 kr.

1.660 kr.

...

Ordningens værdi pr. 01.01.2019

Pensionsopsparing

Værdi af særlig bonushensættelse

Samlet opsparing

390.095 kr.

24.395 kr.

414.490 kr."

Af pensionsoversigt af 1/1 2022 fremgår bl.a.:

"Dine forsikringer

Hvis du dør, inden du går på pension, får dine efterladte:

Udbetaling ved død, heraf 166.205 kr. skattefrit

Beløb

645.867 kr."

I brev af 4/6 2023 fra selskabet til forsikrede hedder det bl.a.:

"Dine efterladte får mindre udbetalt

...

Vi skriver til dig for at fortælle, at dine efterladte ikke længere vil få udbetalt din opsparing, hvis du dør.

Det skyldes den måde, din pensionsordning er sat sammen på, og at der ikke længere indbetales til pensionsordningen. Se mere om opsparingssikring i industrienspension.dk/pensionsvejledning."

Ankenævnet for Forsikring

17.

103951

Af pensionsoversigt af 15/2 2024 fremgår bl.a.:

"Dine forsikringer

Hvis du dør, inden du går på pension, får dine efterladte:	Beløb
Udbetaling ved død (skattefri)	165.909 kr.
...	
Ordningens værdi pr. 31.12.2023	
Pensionsopsparing	511.851 kr.
Særlig bonushensættelse	25.245 kr.
Samlet opsparing	537.096 kr.

Særlig bonushensættelse bruges til at forhøje pensionerne, når du går på pension, mister erhvervsevnen eller dør. Særlig bonushensættelse er ikke med i prognosen for dine pensioner ovenfor."

Selskabet har i brev af 3/3 2025 til klageren bl.a. anført:

"Udbetaling efter [forsikrede]

...
Du har ret til udbetaling efter [forsikrede] fra Industriens Pension. Her er en oversigt over dine udbetalinger:

Engangsudbetalinger:

Dødsfaldssum fra tidligere PNN/PHI (afgiftsfri)	65.515,04 kr.
<u>Aldersopsparing ved død (afgiftsfri)</u>	<u>31.615,69 kr.</u>
Engangsudbetaling i alt	97.130,73 kr.
- boafgift 15,00 %	<u>14.569,61 kr.</u>
Engangsudbetaling i alt	82.561,12 kr.

Pensionsbeløbene er forhøjet med den særlige bonushensættelse på 13.160,19 kr."

"Almindelige forsikringsbetingelser for forsikringer i Arbejdsmarkedspensionen" gældende fra 1/11 2024 indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"§ 4 Indbetalingens indstilling/genoptagelse

...
Indstilles indbetalingen i henhold til § 1, stk. 1, inden den forsikrede enten

- har nået folkepensionsalderen, eller
- har fået ret til pension ved erhvervsevnetab, eller
- har fået udbetaling fra ratepension, jf. § 10, eller livslang pension, jf. § 12,

opretholdes forsikringsdækningen ved visse kritiske sygdomme, tab af erhvervsevne og død i fuldt omfang i 12 måneder (forsikring uden indbetaling), medmindre andet er aftalt, jf. stk. 2 og 3, dog ikke ud over den periode, der kan dækkes af den del af pensionsopsparingen, der overstiger 10.000 kr. Forsikring uden indbetaling kan dog aldrig løbe længere end til folkepensionsalderen. Efter udløb af perioden med forsikring uden indbetaling overgår forsikringen til passiv forsikring (fripolice), og forsikringsydelse sættes ned eller bortfalder, medmindre andet aftales, jf. stk. 4.

...

Stk. 4. Forsikrede kan, efter indbetalingen er indstillet og senest inden overgang til passiv forsikring (fripolice), indgå aftale med Industriens Pension om helt eller delvist at opretholde forsikringsydelse ved at indbetale for egen regning.

Indstilles indbetalingen for egen regning før det tidspunkt, der er fastsat i pensionsoversigten, ændres forsikringen til passiv forsikring (fri police), og forsikringsydelse sættes ned eller bortfalder, fra indbetalingen ophørte. Nedsættelse eller bortfald af forsikringsydelse som følge af manglende indbetaling sker efter meddelelse til forsikrede.

...

§ 14 Udbetaling ved død

Hvis forsikrede afgår ved døden – uden at have anmodet om udbetaling af pension i henhold til §§ 10-12 – består udbetalingen ved død af op til tre elementer: Dødsfaldssum (gruppeforsikring), rateforsikring ved død (rateforsikring) og aldersopsparing ved død (livsforsikring).

Stk. 2. Udbetalingen ved død kan ikke være mindre end dødsfaldssummen. Retten til dødsfaldssum bortfalder senest, når medlemmet når folkepensionsalderen. Hvis der inden for de seneste 12 måneder er udbetalt aldersopsparing eller kapitalpension i henhold til § 13, nedsættes dødsfaldssummen med et tilsvarende beløb ved udbetaling.

Stk. 3. Hvis værdien af aldersopsparingen overstiger dødsfaldssummen, udbetales - udover dødsfaldssummen - et beløb ved død (livsforsikring), svarende til forskellen mellem dødsfaldssummen og værdien af aldersopsparingen.

Stk. 4. Hvis værdien af den samlede pensionsopsparing overstiger udbetalingen efter stk. 2 og 3, udbetales en rateforsikring ved død svarende til denne forskel.

...

Stk. 6. Udbetaling i henhold til stk. 1-5 er betinget af, at forsikrede ikke har fravalgt forsikringerne. Udbetalingerne kan nedsættes eller bortfalde, hvis der ikke er tilstrækkelige midler til at etablere eller opretholde forsikringerne, eller hvis det af skattemæssige årsager ikke er muligt at etablere eller opretholde forsikringerne uden at foretage dispositioner, der efter pensionsbeskatningsloven udløser betaling af afgift. De øvrige forsikringer kan nedsættes, hvis det er nødvendigt for at etablere eller opretholde de forsikringer, der kommer til udbetaling ved forsikredes død."

Af "Pensionsvejledning" gældende fra 21/3 2024 fremgår bl.a.:

"MEDLEM I INDUSTRIENS PENSION

...

Det er ligeledes det aftalegrundlag, der er gældende på dødsfaldstidspunktet, som er afgørende for de udbetalinger ved dødsfald, de efterladte har ret til.

...

DIN ARBEJDSMARKEDSPENSION

De fleste medlemmer er omfattet af følgende:

...

Ved død inden pensionering:

- Udbetaling af dødsfaldssum.
- Hvis opsparingen er større end dødsfaldssummen, udbetales også den del af opsparingen, der overstiger dødsfaldssummen.

...

UDBETALING VED DØD

Ved dødsfald inden pensionering har dine nærmeste pårørende eller den eller dem, du har begrundstet, normalt ret til en udbetaling, der svarer til din opsparing. Dine efterladte skal betale en afgift til staten af udbetalingen. I nogle tilfælde skal de også betale boafgift og tillægsboafgift.

...

Hvis du lige er begyndt at spare op til pension, er opsparingen ikke så stor. Derfor findes en dødsfaldssum, som ikke afhænger af opsparingens størrelse.

Dødsfaldssummen er som standard på 300.000 kr. og sikrer, at der bliver udbetalt mindst 300.000 kr. ved død, uanset hvor meget du har nået at spare op.

...

Der skal ikke betales skat eller statsafgift af dødsfaldssummen.

Dødsfaldssummen bortfalder, hvis du bliver passivt medlem, begynder at få livslang pension eller ratepension udbetalt, og senest når du har nået folkepensionsalderen. Dødsfaldssummen kan også falde bort, hvis indbetalingerne ikke er store nok til at betale for den. Selvom dødsfaldssummen er faldet bort, bliver opsparingen stadig udbetalt, hvis du dør, før udbetaling af livslang pension eller ratepension er begyndt.

Udbetaling ved død sker uden om boet, medmindre du aktivt har valgt, at den skal udbetales til boet. At den bliver udbetalt uden om boet betyder, at dine efterladte får pengene, selvom du ved din død havde gæld, og der ikke er penge nok i boet til at betale gælden.

På din pensionsoversigt kan du se, hvor meget der vil blive udbetalt på den dato pensionsoversigten gælder for, og på Min side på vores hjemmeside kan du se, hvor meget der i dag vil blive udbetalt, hvis du dør.

...

Enkelte medlemmer har en pensionsordning, hvor vi ikke kan udbetale opsparingen

Retten til at få udbetalt pensionsopsparingen, som ikke er Ekstrapension, hvis du dør, forudsætter af skattetekniske grunde, at du har en ratepension eller en dødsfaldssum, der er lige så stor som opsparingen. Hvis du ikke har en ratepension eller en dødsfaldssum, kan det betyde, at der ikke bliver udbetalt noget, hvis du dør, eller at udbetalingen er mindre end opsparingen.

Hvis du vælger at få ratepensionen udbetalt, men venter med den livslange pension, bliver opsparingen til livslang pension ikke udbetalt, hvis du dør. Derfor anbefaler vi, at du starter med livslang pension, hvis du ikke ønsker at starte udbetalingerne samtidigt.

Du har også mulighed for at vælge, at opsparingen ikke skal udbetales til dine efterladte.

Opsparingen til Ekstrapension bliver udbetalt til de efterladte, hvis du dør inden udbetaling af pensionen. Du kan læse mere under afsnittet 'Ekstrapension'.

Du kan se i din pensionsoversigt, hvad der bliver udbetalt, hvis du dør.

...

MER OM ARBEJDSMARKEDSPENSIONEN

...

Bestyrelsen i Industriens Pension vedtager forsikringsbetingelserne og kan beslutte at ændre pensionsordningen for såvel allerede modtagne indbetalinger som fremtidige indbetalinger og med virkning for alle medlemmer- herunder også medlemmer, der er kommet med i pensionsordningen, før en ændring træder i kraft.

Bestyrelsen kan fx beslutte at ændre pensionsordningen, hvis

- Bestyrelsen vurderer, at produkterne i pensionsordningen ikke opfylder medlemmernes behov for forsikringer på den rigtige måde. Vurderingen sker efter reglerne i forordningen om opretholdelse, anvendelse og revision af produkttilsyns- og styringsordninger for forsikringsprodukter og for væsentlige ændringer af eksisterende forsikringsprodukter, inden disse produkter markedsføres eller distribueres til kunder, samt regler for produkt-distributionsordninger for disse forsikringsprodukter (EU 2017/2358).
- Pensionsordningen ikke opfylder de krav, der fremgår af de kollektive overenskomster, der giver ret og pligt til indbetaling til ordningen.
- Lovgivning, rets- eller ankenævnspraksis nødvendiggør en tilpasning.

Bestyrelsens adgang til at vedtage ændringer i pensionsordningen omfatter fx:

- Beslutninger om at ændre i bagvedliggende forudsætninger og beregningsmetoder, som kan ændre pensionernes størrelse både op og ned.
- Beslutninger om, at dækninger skal bortfalde eller have et andet indhold, fx andre tilkendelseskriterier, eller at udbetalingen sættes op eller ned.
- Beslutninger om, at pensionsordningen skal have en anden sammensætning.

Bestyrelsen kan beslutte ændringer, der gælder for både eksisterende og fremtidige medlemmer i pensionsordningen.

...

Hvis dine indbetalinger til arbejdsmarkedspensionen stopper

Hvis din arbejdsgiver ikke længere indbetaler til din ordning hos os, er du automatisk forsikret uden indbetaling i op til et år, efter indbetalingen er stoppet - dog kun så længe, at din pensionsopsparing er på mindst 10.000 kr. (udover opsparing til Ekstrapension).

Medlemmer, der ikke længere kan være forsikret uden indbetaling, kan selv indbetale og på den måde opretholde de forsikringer, som der kan blive råd til.

...

Du kan indbetale for egen regning

Du kan vælge selv at indbetale til Industriens Pension. Vi kalder det at være 'selvbetaler'. Så kan du beholde dine forsikringer og fortsætte med at spare op til pension.

...

Du kan træffe valget om at blive selvbetaler i perioden, fra du er stoppet på jobbet, og frem til perioden med forsikring uden indbetaling slutter. Er du først blevet passivt medlem, kan du ikke blive selvbetaler."

Nævnet udtaler:

Klageren, der er barn til nu afdøde forsikrede, klager over selskabets opgørelse af udbetalingen efter forsikrede. Forsikrede havde indtil 2010 en pensionsordning i PHI Pension med en depot-sikring, der gav ret til udbetaling af 60 % af pensionsdepotet ved død før pensionering. Den 31/12 2008 udgjorde depotet 181.825,61 kr., hvorved depotsikringen udgjorde 109.095 kr. I 2010 overgik ordningen til det indklagede selskab. Forsikrede kunne vælge en dødsfaldssum på

Ankenævnet for Forsikring

21.

103951

300.000 kr. eller 600.000 kr. og/eller en dødsfaldssum svarende til størrelsen på den tidligere depotsikring. Det fremgår af pensionsoversigterne af 1/6 2011, 1/9 2012, 1/10 2013 og 1/1 2018, at der er en "Dødsfaldssum – tidligere depotsikring" på 131.030 kr.

Den 11/1 2018 skrev selskabet, at pensionsordningen blev forbedret pr. 1/4 2018, idet "Hvis du dør, inden du er begyndt at få udbetalt livslang pension eller ratepension, får dine efterladte udbetalt hele din pensionsopsparring. Det gælder dog kun, hvis en del af de tidligere indbetalinger fra dig eller din arbejdsgiver er anvendt til ratepension". Det fremgår af pensionsoversigt af 1/1 2019, at udbetaling ved død inden pensionering er på 521.125 kr., hvoraf 157.636 kr. er skattefrit. Det fremgår af pensionsoversigt af 1/1 2022, at udbetaling ved død inden pensionering er på 645.867 kr., hvoraf 166.205 kr. er skattefrit.

Den 4/6 2023 oplyste selskabet til forsikrede, at "Dine efterladte får mindre udbetalt ... Vi skriver til dig for at fortælle, at dine efterladte ikke længere vil få udbetalt din opsparring, hvis du dør. Det skyldes den måde, din pensionsordning er sat sammen på, og at der ikke længere indbetales til pensionsordningen".

Det fremgår af pensionsoversigt af 15/2 2024 under overskriften "Dine forsikringer", at hvis du dør, inden du går på pension, får dine efterladte: 165.909 kr. Det fremgår af oversigten under overskriften "Ordningens værdi pr. 31.12.2023", at der er en pensionsopsparring på 511.851 kr., en særlig bonushensættelse på 25.245 kr., hvilket giver en samlet opsparring på 537.096 kr."

Selskabet har efter forsikredes død i 2025 opgjort, at klageren og klagerens søskende hver får udbetalt 65.515,04 kr. (= halvdelen af 131.030 kr.) fra "Dødsfaldssum fra tidligere PNN/PHI (afgiftsfri)". Endvidere får de hver 31.615,69 kr. fra "Aldersopsparring ved død (afgiftsfri)" – i alt 97.130,73 kr. hver før boafgift.

Klageren har anført, at selskabet skal udbetale 60 % af pensionsdepotets værdi på dødsfaldstidspunktet i overensstemmelse med § 9 i pensionsregulativet for PHI Pension. Klageren har anført, at forsikrede ved selskabsfusionen i 2010 blev overført til selskabet og fik et løfte om, at

vilkårene ikke ville blive forringet. Dødsfaldsdækningen og depotsikring fremgår af pensionsoversigterne fra bl.a. 2011, 2018 og 2022. I 2018 sendte selskabet et generisk varslingsbrev, hvor det antydes, at forsikringsbetingelserne ændres, men uden en konkret henvisning til bortfald af § 9 i pensionsregulativet for PHI Pension. I 2023 modtog forsikrede en orientering om, at hendes opsparingssikring ikke længere gælder. Klageren har anført, at selskabet ikke har dokumenteret, at forsikrede har samtykket til disse ændringer, og at passiv accept ikke er nok, når en rettighed skal bortfalde.

Selskabet har anført, at udbetalingerne efter forsikrede er opgjort efter aftalegrundlaget på dødsfaldstidspunktet, idet selskabets bestyrelse løbende kan ændre i ordningens sammensætning og vilkår. Selskabet har levet op til sin pligt om at informere forsikrede om ordningen. I 2018 forbedrede selskabet ordningen, så hele opsparingen vil blive udbetalt ved død før pensionering. Det forudsætter dog af skattetekniske grunde, at der er en ratepension, idet præmien for forsikringen trækkes herfra. Forsikredes ordning i PHI Pension indeholdt ikke en ratepension, men da hendes nye arbejdsgiver fra 16/7 2012 indbetalte pensionsbidrag til selskabet, fik hun en ratepension. Pensionsindbetalingerne ophørte dog kort efter, og den 1/10 2013 blev forsikrede hvilende medlem. Selskabet har i brev af 4/6 2023 oplyst til forsikrede, at der ikke længere vil ske udbetaling af hele opsparingen ved død. Selskabet har ikke ændret aftalegrundlaget, men forsikredes ratepensionen indeholdt ikke længere midler til at opretholde forsikringen af hele opsparingen ved død, hvorfor denne forsikring bortfaldt. Selskabet har ikke givet forsikrede mulighed for at betale privat for forsikringen, idet hun havde været hvilende medlem i ca. 10 år. Selskabet har ikke tilladelse til at modtage private indbetalinger fra medlemmer, der ikke længere arbejder i et pensionsgivende job omfattet af overenskomsten.

Det fremgår af § 9 i pensionsregulativ af 30/4 2009 fra PHI Pension: "§ 9 Depotsikring - engangsydelse ved dødsfald. Stk. 1. Hvis et medlem dør, før udbetalingen af alderspensionen er påbegyndt, udbetales 60 pct. af pensionsdepotet (depotsikringen) til nærmeste pårørende, medmindre medlemmet har truffet anden aftale med PHI pension".

Ankenævnet for Forsikring

23.

103951

Det fremgår af § 14 i selskabets forsikringsbetingelser fra 1/11 2024: "§ 14 Udbetaling ved død. Hvis forsikrede afgår ved døden – uden at have anmodet om udbetaling af pension i henhold til §§ 10-12 – består udbetalingen ved død af op til tre elementer: Dødsfaldssum (gruppeforsikring), rateforsikring ved død (rateforsikring) og aldersopsparing ved død (livsforsikring). Stk. 2. Udbetalingen ved død kan ikke være mindre end dødsfaldssummen. ... Stk. 3. Hvis værdien af aldersopsparingen overstiger dødsfaldssummen, udbetales – udover dødsfaldssummen – et beløb ved død (livsforsikring), svarende til forskellen mellem dødsfaldssummen og værdien af aldersopsparingen. Stk. 4. Hvis værdien af den samlede pensionsopsparing overstiger udbetalingen efter stk. 2 og 3, udbetales en rateforsikring ved død svarende til denne forskel. ... Stk. 6. Udbetaling i henhold til stk. 1-5 er betinget af, at forsikrede ikke har fravalgt forsikringerne. Udbetalingerne kan nedsættes eller bortfalde, hvis der ikke er tilstrækkelige midler til at etablere eller opretholde forsikringerne, eller hvis det af skattemæssige årsager ikke er muligt at etablere eller opretholde forsikringerne uden at foretage dispositioner, der efter pensionsbeskatningsloven udløser betaling af afgift."

Nævnet bemærker, at selskabet og overenskomstparterne har mulighed for at aftale ændringer i forsikringsdækningerne ved f.eks. død eller erhvervsevnetab, og at sådanne ændringer som udgangspunkt ikke kræver den enkelte pensionshavers accept. Det er forsikringsbetingelserne på tidspunktet for forsikredes død, der er afgørende for udbetalingerne til forsikredes begunstigede.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at der ikke er grundlag for at statuere, at selskabets opgørelse af udbetalingerne til klageren og klagerens søskende ikke er sket korrekt i henhold til aftalegrundlaget for pensionsordningen.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at det fremgår af pensionsoversigt af 15/2 2024, at "udbetaling ved død (skattefri) 165.909 kr. ... Særlig bonushensættelse 25.245 kr." Selskabet har efter forsikredes død i 2025 udbetalt $2 \times 97.130,73 \text{ kr.} = 194.261,46 \text{ kr.}$ efter tilskrivning af investeringsafkast og bonus.

Ankenævnet for Forsikring

24.

103951

Nævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at selskabet dermed har udbetalt 131.030 kr. svarende til forsikredes "dødsfaldssum – tidligere depotsikring", der er fremgået af pensionsoversigter efter 2010, samt udbetalt fra aldersopsparingen. Selskabet har opgjort et udbetalingsbeløb i henhold til forsikringsbetingelsernes § 14, stk. 2 og 3.

Nævnet har også lagt vægt på, at det følger af § 14, stk. 6, at "Udbetalingerne kan nedsættes eller bortfalde, hvis der ikke er tilstrækkelige midler til at etablere eller opretholde forsikringerne, eller hvis det af skattemæssige årsager ikke er muligt at etablere eller opretholde forsikringerne uden at foretage dispositioner, der efter pensionsbeskatningsloven udløser betaling af afgift." Det er således dødsfaldsdækningens virkemåde, at opsparing – der overstiger dødsfaldssum og aldersopsparing, jf. § 14, stk. 2 og 3 – sikres med en rateforsikring, jf. stk. 4. Hvis der ikke er midler på rateopsparingen til at opretholde rateforsikringen, bortfalder udbetalingen fra rateforsikringen, jf. stk. 6.

Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet den 4/6 2023 oplyste, at der ikke længere var forsikringsdækning for hele opsparingen ved død, fordi forsikredes rateopsparing var blevet opbrugt til præmiebetaling.

Nævnet bemærker, at forsikredes rateopsparing oprindeligt var beskeden, idet ratepensionen blev oprettet den 16/7 2012, og pensionsbidragene ophørte inden for kort tid, hvorefter ordningen blev hvilende uden indbetalinger. Nævnet bemærker videre, at selskabet har oplyst, at selskabet i 2023 ikke havde tilladelse til at modtage private præmieindbetalinger, hvorfor forsikrede ikke kunne opretholde rateforsikringen med private indbetalinger.

Nævnet har også lagt vægt på, at klageren ikke har godtgjort, at selskabet har fejlinformeret forsikrede om dødsfaldsdækningen, efter at selskabet i 2010 overtog ordningen.

Det, som klageren i øvrigt har anført, kan ikke føre til andet resultat.

Som følge heraf

Ankenævnet *for* Forsikring

25.

103951

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. Thønnings', is written over a light blue rectangular background.

Peter Thønnings